

Informace o realizaci opatření Programu prevence kriminality Kraje Vysočina za rok 2018

Program Prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2018 (dále jen „Program“) byl vypracován na základě hlavních bezpečnostních problémů formulovaných ve spolupráci s Policií ČR a na základě Koncepce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2017 až 2020. Dále vycházel ze Strategie prevence kriminality České republiky na léta 2016 až 2020. Program byl nastaven tak, aby řešil nejožehavější bezpečnostní problémy zjištěné v roce 2018 a přispěl ke snížení nebo omezení trestné činnosti v Kraji Vysočina. K 30. 9. 2018 bylo v kraji zjištěno 4 135 trestných činů (tj. 81,2 na 10 tis. obyvatel), což je o 72 méně než za stejné období roku 2017 (4 207 tj. 82,7 na 10 tis. obyvatel).

Plnění schválených opatření

1) Kriminalita páchaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (dále jen „ICT“)

Problematikou elektronické bezpečnosti se v průběhu roku 2018 pravidelně na svých jednáních zabývala pracovní skupina jmenovaná ředitelem krajského úřadu. Ve spolupráci s CESNET Praha, Národním centrem pro bezpečnější internet a Vysočina Education, p. o. byla realizována následující opatření:

- Ve spolupráci s Policií ČR je pravidelně vyhodnocována statistika trestných činů páchaných prostřednictvím ICT – za 9 měsíců roku 2018 bylo spácháno 179 trestných činů, převážně podvodů a neoprávněného přístupu. Za období 9 měsíců 2017 bylo spácháno celkem 193 trestných činů.
- Celkem 9 soukromým firmám, které spolupracují v oblasti propagace bezpečného využívání ICT, byla udělena značka „Kraj Vysočina Doporučuje pro bezpečný internet“. Udělení značky je spojeno s poskytováním určitých výhod jako např. reklama na webu kraje, vzdělávání pracovníků firem, poskytování vzdělávacích materiálů ad.
- Odborná příprava informatiků krajského úřadu, městských úřadů a příspěvkových organizací, informatiků soukromých firem, které spolupracují s Krajem Vysočina v oblasti propagace bezpečného využívání ICT.
- Odborná příprava pedagogů a lektorů, kteří přednášejí problematiku bezpečnosti ICT (lektoři Vysočina Education a lektoři NNO). Nově byla ustavena odborná lektorská skupina, která bude zajišťovat přednáškovou činnost pro školy, obce, NNO ad.

- Na podporu 2 projektů (Město Pelhřimov, Nebojte se policie, z.s.) zaměřených na prevenci trestné činnosti páchané prostřednictvím ICT byla v letošním roce poskytnuta z rozpočtu kraje podpora ve výši asi 93 tis. Kč
- Kraj Vysočina získal pro rok 2018 státní dotaci na realizaci 2 vlastních projektů ve výši 129 tis. Kč. Prvním projektem je **Mezinárodní konference: Řešení elektronického násilí a kyberkriminality**. Konference probíhala ve dnech 18-19. října v kongresovém sále Krajského úřadu Kraje Vysočina. Cílem konference k tématu „Řešení elektronického násilí a kyberkriminality“ bylo nalézt vhodný systém metodik a organizačních opatření pro zefektivnění boje proti kybernetickému zločinu na úrovni krajů ČR a současně přispět k efektivnější součinnosti ústředních a krajských orgánů a organizací podílejících se na potírání a prevenci online kriminality. Projekt také přispěl k výměně zkušeností mezi jednotlivými cílovými skupinami. Projekt přispěl ke vzdělávání odborníků v oblasti kybernetické bezpečnosti a k výměně zkušeností se zahraničními účastníky konference. Program konference reagoval jak na nové trendy v oblasti elektronické bezpečnosti, tak na aktuální rizikové faktory pro rozvoj kyberkriminality. Na konferenci se zaregistrovalo 120 účastníků nejen z České republiky, ale i ze zahraničí.

Druhým projektem byl Výzkum vnímání kyberkriminality mezi dětmi. Cílem projektu Kraje pro bezpečný internet (dále KPBI) – „Výzkum vnímání kyberkriminality mezi dětmi“ je analyzovat vnímání kyberkriminality u žáků základních škol napříč kraji zapojenými do projektu KPBI, včetně samotného provedení plošného výzkumu mezi dětmi. Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké mají děti povědomí o kyberkriminalitě a jaké s ní mají zkušenosti (ať už jako oběti či útočníci). V rámci projektu bude vytvořena výzkumná zpráva, která bude využitelná na celorepublikové úrovni. Dalším cílem projektu byl prostřednictvím výstupů z výzkumu analyzovat i způsoby prevence v oblasti elektronické bezpečnosti a její efektivnost. Výzkumu se zúčastnilo cca 50 000 respondentů (žáci II. stupně ZŠ).

Realizátor: Kraj Vysočina, obce, NNO, Vysočina Education

Finanční náklady: asi 93 tis. Kč na podporu projektů

2) Kriminalita páchaná recidivisty, osobami vracejícími se z výkonu trestu a rizikovou skupinou mládeže

- Recidivisté spáchali v roce 2018 celkem 986 skutků, což je o 136 méně než v roce 2017 (1 122), přičemž je třeba brát v úvahu změnu vykazování trestné činnosti v roce 2017. Práce s touto cílovou skupinou je jednou z priorit v rámci republiky i Kraje Vysočina. Od roku 2012, kdy byl realizován ve spolupráci s oblastními charitami, projekt se státní dotací zaměřený zejména na práci s osobami vracejícími se z výkonu trestu odnětí svobody je této

problematice věnována náležitá pozornost. S podporou kraje se oblastní charity věnují uvedené cílové skupině v rámci zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

- Z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny jsou podporovány projekty neziskových organizací a obcí zaměřené na práci s uvedenou cílovou skupinou – v roce 2017 byl realizován 2 projekty (Oblastní charita Třebíč) s podporou 274 tis. zaměřený na recidivisty a 3 projekty (Město M. Budějovice, Junior Chotěboř, organizace STŘED, město Třebíč s podporou asi 486 tis. na práci s rizikovou mládeží.

- V předchozím období se řadili mezi pachatele trestné činnosti obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. V Kraji Vysočina je v současné době asi 9 sociálně vyloučených lokalit, ve kterých žije cca 1 545 obyvatel ohrožených vyloučením (zdroj: informace od romských poradců v roce 2018). Dle vyjádření Policie ČR je situace v těchto lokalitách stabilizovaná a v roce 2018 zatím nedošlo k žádným mimořádným událostem. Jedním z projektů řešící problémy sociálně vyloučených lokalit je projekt Ministerstva vnitra ČR „Asistent prevence kriminality“. Jde o pomocníky strážníků obecních policí z řad obyvatel sociálně vyloučených lokalit, kteří pomáhají situaci v těchto lokalitách řešit. Na jejich činnost jsou ze státní dotace vynakládány nemalé prostředky a z Kraje Vysočina využívají této možnosti města Moravské Budějovice, Třebíč, Chotěboř a Havlíčkův Brod. Na činnost asistentů prevence kriminality získalo město Mor. Budějovice v roce 2018 státní dotaci ve výši 799 000 tis. Kč. Města Třebíč, Chotěboř a Havlíčkův Brod byla financována ze strany úřadu práce.

Realizátor: Kraj Vysočina, NNO a obce

Finanční náklady: asi 760 tis. Kč z Fondu Vysočiny a rozpočtu kraje

3) Kriminalita spojená s majetkovými a úvěrovými podvody

- Ve spolupráci s Policií ČR jsou prostřednictvím elektronické pošty a prostřednictvím krajských novin a zpravodaje zasílána varovná upozornění na výskyt případů podvodných jednání spojených s majetkovými a úvěrovými podvody. Policie ČR zaznamenala v roce 2017 nárůst počtu úvěrových podvodů, včetně podvodů spáchaných ICT. Podle Dle mapy exekucí (zdroj Exekutorská komora ČR) je v Kraji Vysočina zadluženo 24 974 osob – 137 755 celkový počet exekucí, přičemž průměrná jistina je až ve výši 319 716 Kč, což znamená, že medián jistiny na osobu vychází na 114 815 Kč. Nejvíce jsou lidé zadluženi v Jihlavě a v Třebíči.

- Dne 26. 11. 2018 se uskuteční s podporou Kraje Vysočina seminář s názvem „**Dluhy jinýma očima ...**“, který je organizovaný občanskými poradnami Jihlava a Třebíč k problematice zadlužování. Seminář je určen pro pracovníky sociálních odborů obcí a neziskových organizací, kteří pracují se skupinou osob, jež je nejčastěji postižena zadlužením. Účastníci semináře budou informováni o problematice exekucí a o stavu

zadlužování obyvatel zejména sociálně vyloučených lokalit. Určitá část společnosti se stává permanentními dlužníky a dá se očekávat další nárůst problémů v této oblasti.

- V průběhu roku byly realizovány 3 projekty s podporou z Fondu Vysočiny ve výši 354 tis. Kč zaměřené nejen na dluhovou problematiku, ale i na zvyšování finanční gramotnosti občanů.

Realizátor: obce a NNO ve spolupráci s Krajem Vysočina

Finanční náklady: asi 354 tis. Kč z Fondu Vysočiny

4) Kriminalita páchaná pod vlivem návykových látek a alkoholu

- Podle statistik Policie ČR se počet trestných činů spojených s užitím NL a alkoholu v roce 2018 snížil – v letech 2014 až 2016 bylo postupně spácháno 601, 603 a 599 skutků pod vlivem alkoholu a NL, v roce 2017 bylo 536 skutků a v roce 2018 bylo 531 skutků (je třeba brát v úvahu změny ve vykazování trestné činnosti). Jedná se zejména o násilné trestné činy a u ostatní a zbývající kriminalita. V roce 2018 dochází k nárůstu počtu trestných činů řízení vozidel pod vlivem alkoholu a NL. Nově je zaznamenán nárůst počtu trestných činů a přestupku pod vlivem alkoholu spáchaných tzv. agenturnímu pracovníky zejména v průmyslových zónách.

- S podporou z rozpočtu kraje v hodnotě asi 154 tis. Kč byl realizován projekt na práci zejména s nezletilými a mladistvými, kteří měli nějakou osobní zkušenost s alkoholem.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce s rozšířenou působností, NNO

Finanční náklady: poskytnuty dotace z rozpočtu kraje ve výši 154 tis. Kč

5) Majetková kriminalita

- Za poslední 4 roky došlo k poklesu zjištěných trestných činů majetkové kriminality. Zatímco za 9 měsíců roku 2015 bylo zjištěno 2 311, v roce 2016 celkem 1 947 trestných činů, v roce 2017 to bylo 1 569 trestných činů a v roce 2018 bylo zjištěno 1 546 trestných činů.

- S podporou kraje v celkové výši asi 927 tis. Kč byly realizovány v 5 městech projekty na rozšíření kamerových dohlížecích systémů, které by měly přispět ke snížení majetkové, ale i násilné trestné činnosti

- S podporou kraje v celkové výši asi 447 tis. Kč byly podpořeny projekty na zabezpečení obecního majetku, jako jsou například obecní úřady, hasičské zbrojnice, knihovny, obchody, klubovny, kulturní sál apod.

- Se státní podporou ve výši 708 tis. Kč byly realizovány projekty na rozšíření kamerových dohlížecích systémů v Humpolci, Moravských Budějovicích a Pelhřimově

Realizátor: Kraj Vysočina, obce

Finanční náklady: asi 1,4 mil. Kč z rozpočtu kraje na rozšíření KDS a zabezpečení obecních budov.

6) Kriminalita páchaná na seniorech a dalších obětech trestné činnosti

Z rozpočtu Kraje Vysočina a Fondu Vysočiny byly podpořeny projekty na pomoc seniorům a dalším obětem trestných činů ve výši asi 424 tis. Kč. Jde o projekty zaměřené na pomoc seniorům, kteří se stali obětí trestných činů podvodů, loupeží, domácího násilí. Pozornost je věnována i problematice elektronické bezpečnosti, neboť stále více seniorů využívá ICT.

Realizátor: obce, NNO

Finanční náklady: asi 424 tis. z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny.

